

det urigtigt at fortsætte en bestemt Modstand overfor Ministeren eller ikke at tage Hensyn — om ikke til ham, saa dog til det andet Thing. — Med Hensyn til de saa ofte omtalte Examenkommissioner og Affattelsen af dette Punkt her møder netop det Tilfælde, som jeg i Begyndelsen af mit Foredrag antydede ligeoverfor den ærede Rigsdagsmand. Naar en Minister siger og begrundet, hvorfor det efter hans hele Opfattelse er et bestemt Offer at gaa ind paa en Anskuelse, som er nedlagt i Affattelsen af en Bestemmelse, imod den Anskuelse, han har havt og har, og som er tiltraadt af det andet Thing, saa er der jo en meget nem Maade at slippe fra det ved at sige: — Ja, det er saa godt som Sngenting, dette Offer betyder Intet. Naar der er Tale om en Mægling og en Smødekommen, saa er Intet lettere end at sige, at Alt, hvad den Anden vil ofre, er Sngenting; man kommer da selv saa nemt til at staa med Palmer i Hænderne. Jeg mener at have godtgjort og vil, om det skulde behøves, yderligere kunne godtgjøre, at forudsat, at man som Ordføreren vil gaa ind paa at vedtage Bestemmelsen, som den er kommen fra Landstinget, afvigende fra, hvad den var i Lovforslaget, er det, at man vil have et Tillæg, der siger, at der ogsaa i sin Tid, naar Examenkommissioner indrettes, allerede skulde have et Beløb bevilget, i og for sig saa lidt forskjelligt fra det i Landstinget Vedtagne, at Forskjellen er saa at sige forsvindende. Jeg vilde ønske, at den ærede Rigsdagsmand vilde modsiges eller — om han tror at kunne det — modbevise det, jeg før fremførte, at, naar der fra begge Rigsdagens Thing foreligger en Bestemmelse, hvorved det siges, at der skal indføres faste Censurer, men at Examenkommissioner kunne indføres, saa vil den Minister, som maatte komme til Regjeringen og var overbevist om det Rigtige i at have Examenkommissioner, om end ikke i det fulde Omfang, være stillet lige frit, enten dette Tillæg staar der eller ikke, medmindre Rigsdagen virkelig skulde have forandret sin Opfattelse af denne Sag; men saa forstaar jeg, at det er urigtigt fra den nuværende Rigsdags Side, naar den gaar ind paa et Forhold, som først senere kan komme

til Afgjørelse; og foregriber Afgjørelsen fra Rigsdagens Side til den Tid. Det vilde da være rigtigere, at Rigsdagen, naar Institutionen er kommen tillive, var istand til at udtale sin Dom derover; saa meget mere, som den ikke kan føres tillive uden andre Bestemmelser, med Hensyn til hvilke det er naturligt, at Rigsdagen maa have sin Mening med. Forøvrigt maa jeg sige, at det ogsaa har været mig overraskende at høre, naar den ærede Rigsdagsmand har udtalt sig, som om dette Spørgsmaal om Examenkommissioner havde været et af dem, der dybt havde grebet Rigsdagen i Løbet af den sidste halve eller hele Snes Aar, saa at Rigsdagen saa at sige har levet og aandet og sværmet for Ideet af Examenkommissioner, men ikke naaet det og, skjøndt den har været saa nær derved, har havt den tantalistiske Fornemmelse at have havt Ministre, med Hensyn til hvilke jeg vil sige — ialfald om nogle af dem, — at de have været uendeligt langt fra selv at have en Forestilling om, hvorledes de skulde gennemføre Sagen, uagtet de ikke have modsat sig den, og har været saa nær ved at naa Maalet, da Skjæbnet atter var saa ond mod vort Fædreland, at vi ingen Examenkommissioner fik, skjøndt jeg er vis paa, — det tør jeg bestemt udtale mod den ærede Rigsdagsmand — at det ingenlunde er givet, at der vilde være kommet Noget ud deraf, fordi man ikke kjendte de Bansteltigheder, der reiste sig derimod. Dette er en besynderlig Maade at tage Sagen paa. Jeg vil ikke tale om, at der aldrig har været Spørgsmaal om at indføre Examenkommissioner i det Omfang, som der her er Tale om; der har været Tale om at gjøre en Prøve ved den theologiske Examen, og jeg vil spørge den ærede Rigsdagsmand — jeg veed, at mange ere forsvundne i Aarens Løb, men Enkelte sidde jo endnu tilbage, og det er dem, jeg vil spørge — om de med Haanden paa Hjertet kunne sige, at de virkelig ere saaledes inde i denne Sag, at de ere komne til en bestemt Mening derom. Ja, der er ganske vist Mange, som mene, at det ikke kan skade, at man tager en Bestemmelse herom, som kun indeholder en Bevilling for Ministeren til at